ОРТАЛЫҚ КОНТРАГЕНТ

KASE

Қазақстан қор биржасы
Казахстанская фондовая биржа
Kazakhstan Stock Exchange

Орталық контрагент ұғымы

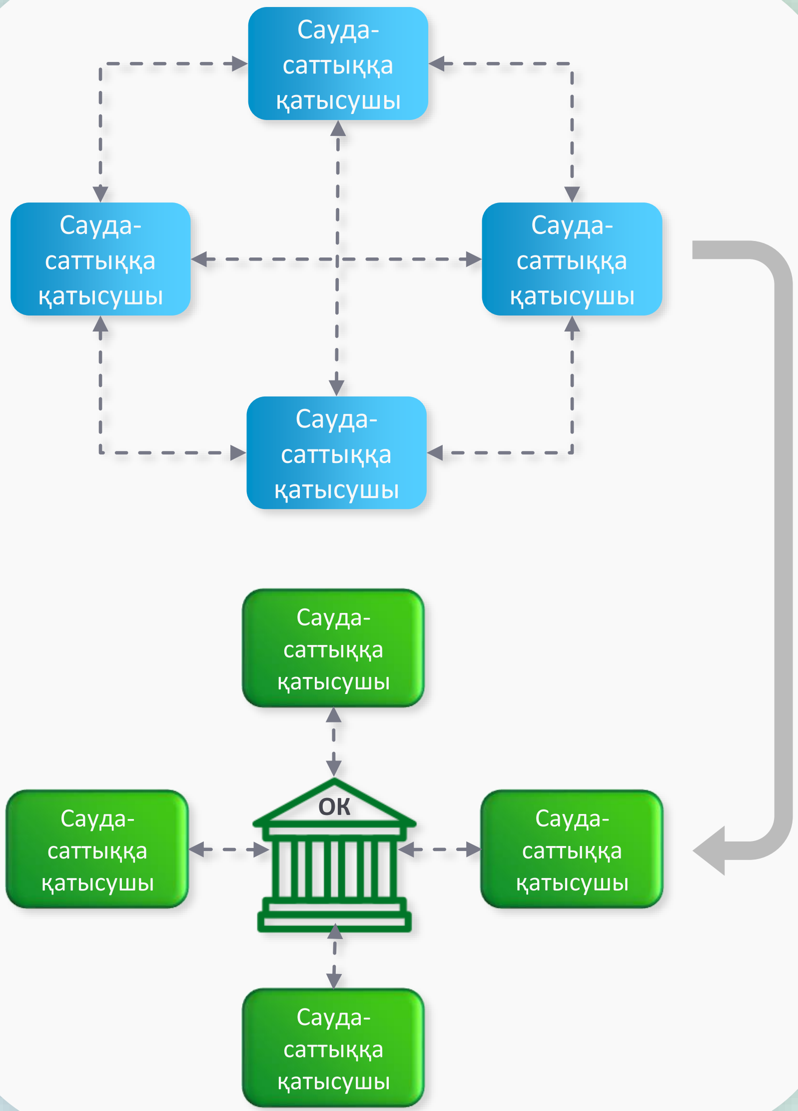

Орталық контрагент (ОК) - нарыққа қатысушылармен барлық мәмілелер бойынша жалғыз контрагент болу арқылы ақша немесе қаржы активін жеткізу бойынша қаржы нарығына қатысушының міндеттемелерін орындамау тәуекелін өзіне алатын қаржы нарығының инфрақұрылымдық ұйымы.
Орталық контрагент әр сатып алушы үшін сатушы және әр сатушы үшін сатып алушы болады:

- ОК-пен жасалатын мәміле – бірінші мәміле бойынша контрагент (сатушы) мен ОК арасында, екінші мәміле бойынша контрагент (сатып алушы) мен ОК арасында міндеттемелер туындайтындай етіп, екіге бөлінеді
- ОК екі мәміленің заңды тарапына айналады және А және В контрагенттері арасындағы түпнұсқалы мәміле тоқтайды
- ОК басқа клирингілік қатысушылардың өз міндеттемелерін орындауына қарамастан, әрбір адал клирингілік қатысушының алдында жасалатын мәмілелер бойынша міндеттемелердің орындалуына кепілдік береді

ОК артықшылықтары

Жүйелік тәуекелдерді азайту

Операциялық тиімділік

Сауда-саттық үдерісі үшін артықшылық

Айқындылық

Әрбір сатушы үшін сатып алушы және әрбір сатып алушы үшін сатушы - барлық мәмілелер бойынша жалғыз контрагент

Әрбір адал қатысушының алдында қажетті активтерді іздеудің көп деңгейлі жүйесінің болуы есебінен, ОК міндеттемелерінің орындалуына кепілдік береді

ОК пен осындай қатысушылар арасында орындалмаған міндеттемелерді ауыстыру мәмілелерін жасасу арқылы жосықсыз қатысушылардың міндеттемелерін орындамауды реттейді

Жалғыз контрагент– ОК болуы және мәмілелер бойынша талаптар мен міндеттемелердің өзара неттингі есебінен шығындарды азайтады

Активтердің іздеу қамтамасыз етудің болуы есебінен мүмкін болады, оның бар-жоғы орындауға өтінімдерді қабылдау кезеңінде тексеріледі

Міндеттемелерді реттеу ақшамен және бағалы қағаздармен қамтамасыз ету есебінен жүзеге асырылады.
Өтімді емесе бағалы қағаздар үшін толық алдын ала қамтамасыз ету қарастырылған

Клирингілік қызмет және ОК

Қазақстан қор биржасы
Казахстанская фондовая биржа
Kazakhstan Stock Exchange

	Қор нарығы	Валюталық нарық	Деривативтер нарығы
Клирингілік мынадай мәмілелер бойынша жүзеге асырылады	жазылу әдісімен жүргізілетін сауда-саттықтарда мәмілелері жасалғандарды және олар бойынша Биржа есеп айырысуларды жүзеге асыруға қатыспайтындарды және осындай есеп айырысуларға байланысты қандай да бір қызметтер көрсетпейтіндерді қоспағанда, барлық қаржы құралдарымен	барлық қаржы құралдарымен	барлық қаржы құралдарымен
ОК-пен мәмілелер бойынша клирингілік қызмет нетто-негізде жүзеге асырылады	ASTS+ сауда-саттық жүйесінде ОК-пен тәртіптемесінде түрлі есептесу валютасындағы (теңге, АҚШ доллары) барлық қаржы құралдарымен жасалған мәмілелер бойынша	барлық мәмілелер бойынша	барлық мәмілелер бойынша
ОК-сыз мәмілелер бойынша клирингілік қызмет гросс-негізде жүзеге асырылады	ASTS+ сауда-саттық жүйесінде ОК-сыз тәртіптемесінде жасалған, есептесуі теңгемен мәмілелер бойынша	✗	✗

Клирингілік қорлар және ОК қорғау деңгейлері

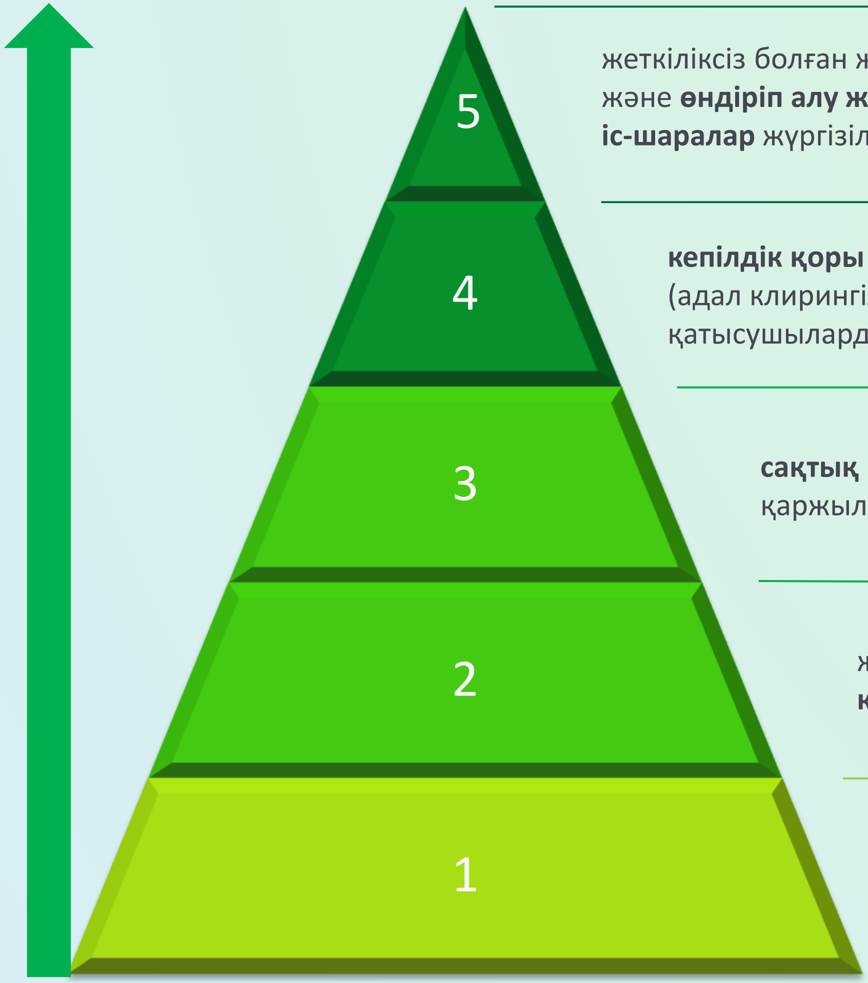

жеткіліксіз болған жағдайда – міндеттемелер кейінге қалдырылған деп танылады және **өндіріп алу жөніндегі іс-шаралар** жүргізіледі, кейін – міндеттемелер тоқтатылған деп танылады

кепілдік қоры
(адал клирингілік қатысушылардың қаржылары)

Қор	Валюта	Деривативтер
366 млн.KZT	701 млн.KZT	30 млн.KZT 2 млн.KZT

сақтық қоры (KASE қаржылары)

Қор	**Валюта**	**Деривативтер**
1500 млн.KZT	1500 млн.KZT	170 млн.KZT

жосықсыз клирингілік қатысушының **кепілдік жарнасы**

жосықсыз клирингілік қатысушының **маржалық қамтуы**

Клирингілік қорлардың мөлшерінің бағалау күніне жеткіліктілігін кемінде жылынабір рет жүзеге асырылады

ОК тәуекел-менеджменті жүйесінің ерекшеліктері

KASE Қазақстан қор биржасы
Казахстанская фондовая биржа
Kazakhstan Stock Exchange

- ОК қабылдайтын тәуекелдер деңгейін шектеу арқылы қаржы нарығының барлық сегменттері бойынша ықтимал шығындарды азайту;
- шоғырландырылған қаржы ресурстары, оның ішінде меншікті қаражат, жеке клирингілік қамтамасыз ету, ұжымдық клирингілік қамтамасыз ету және өзге де қамтамасыз ету есебінен ықтимал шығындарды жабу үшін ОК қаражатының жеткіліктілігін қамтамасыз ету;
- биржалық сауда, клиринг және есеп айырысу жүйесінің, оның ішінде тәуекелдерді уақтылы сәйкестендіру және тәуекел оқиғаларының туындау кезінде жедел және сәйкес шараларды жүзеге асыру есебінен сенімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
- қалыпты нарықтық жағдайларда да, экстремалды нарықтық конъюнктура жағдайында да есеп айырысу үшін қаржы ресурстарының жеткіліктілігін қамтамасыз ету; создание механизмов защиты от потенциальных убытков в случае дефолта отдельных участников клиринга;
- ОК-ке жаңа клирингілік өнімдерді ұсыну және клиринг жүзеге асырылатын құралдар тізімін кеңейту үшін қажетті тәуекелдерді бағалау әдіснамасын жетілдіру;
- ОК ағымдағы қызметінің реттеушінің талаптарына сәйкестігін қолдау жөніндегі шараларды іске асыру;
- ақпараттық айқындықты қамтамасыз ету.

ОК негізгі міндеттеріне қаржы жүйесінің тәуекелдерін төмендету және қаржы нарығының қызмет көрсетілетін сегменттерінде тұрақтылықты қамтамасыз ету жатады.

ОК тәуекел менеджменті жүйесі ең алдымен клирингілік ұйым және орталық контрагент ретінде ОК қаржылық тұрақтылығы мен сенімділігін қамтамасыз етуге бағытталған.

ОК тәуекел-менеджменті жүйесінің элементтері

- Клирингілік қатысушының қаржылық жағдайына қойылатын талаптар
- Клирингілік қорлар
- Жартылай қамтылған мәмілелерге рұқсаттама берілетін, қаржы құралдарына қойылатын талаптар
- Толық қамтылған клирингілік қатысушының туындайтын міндеттемелерін толық қамтамасыз етілуін бақылау
- Қаржы құралдарының тәуекел-параметрлерінің жүйесі
- Жартылай қамтылған клирингілік қатысушылар үшін қамтамасыз ету / маржалық қамтамасыз ету құнын қайта бағалау
- Жартылай қамтылған клирингілік қатысушылардың қамтамасыз етулерінің / маржалық қамтамасыз етуінің жеткіліктілігін бақылау

Клирингілік қатысушының қаржылық жағдайына қойылатын талаптар

ОК ішкі рейтингтер беру арқылы клирингілік қатысушылардың қаржылық жағдайына тұрақты талдауды жүзеге асырады

Ақпараттар жинау → Қаржылық жағдайдың талдауы → Рейтинг беру

Рейтингтің санаты
A
B
C
D

Клирингілік қатысушының қаржылық жағдайына жасалған талдау негізінде «жартылай қамтамасыз етілген» немесе «толық қамтамасыз етілге» санаттары беріледі

Клирингілік қатысушылардың санаттары

KASE Қазақстан қор биржасы Казахстанская фондовая биржа Kazakhstan Stock Exchange

САНАТТАР		НАРЫҚТАР	ШЕКТЕУЛЕР
"қамтамасыз етілмеген"	клирингілік қатысушы сауда-саттыққа белгілі бір биржалық нарықтағы мәмілелер бойынша міндеттемелердің орындалуын **қамтамасыз етуді аудармастан** қатысады	Қор Валюталық Мерзімді	Кез келген биржалық нарықта осы санат тек ҚРҰБ беріледі
"жартылай қамтамасыз етілген"	клирингілік қатысушы осы сауда-саттықтарда мәмілелер мен белсенді өтінімдер бойынша міндеттемелерді орындау үшін Клирингілік ережелерге сәйкес қалыптастырылатын, **жеткілікті қамтамасыз ету болған жағдайда** қаржы құралдарымен сауда-саттыққа қатысады	Қор Валюталық Мерзімді	**Валюталық нарықтың клирингілік қатысушыларына ғана** • **"A", "B", "C" рейтингтері** • **Меншікті капиталының мөлшері** кемінде 26 млн USD (резидент үшін) 26 млн USD баламасы (резидент емес үшін) • **Резидент елінің уәкілетті органның МК және өтімділік бойынша талаптарын орындау**
"жартылай қамтамасыз етілген" жайғасымдар ашу шектелімін қолданумен	клирингілік қатысушы **жайғасымдарды ашу шектелімін** клирингілік қатысушыға қолдана отырып және шоғырлану мөлшерлемесінің кемінде екі еселенген мөлшеріне тең **бастапқы маржаның жеке мөлшерлемесін** белгілей отырып, **жеткілікті қамтамасыз ету болған жағдайда** қаржы құралдарымен сауда-саттыққа қатысады	Валюталық	Рейтингтің минималды деңгейі бойынша шектеу жоқ
"толық қамтамасыз етілген"	клирингілік қатысушы **жасалған мәмілелер және осы міндеттемелер туындаған қаржы құралдарындағы белсенді өтінімдер бойынша міндеттемелер толық қамтамасыз етілген жағдайда** сауда-саттыққа қатысады	Валюталық	Рейтингтің минималды деңгейі бойынша шектеу жоқ

Жартылай қамтамасыз етілген мәмілелерге қаржы құралдарын рұқсат ету

KASE Қазақстан қор биржасы Казахстанская фондовая биржа Kazakhstan Stock Exchange

Нарықтар	Есеп айырысу сызбасы	Қаржы құралдары
Бағалы қағаздар	T+2	T+ Тізіміне енгізілген, қаржы құралдары
	T+0	Басқа бағалы қағаздар
Валюталар	T+0	CNYKZT, USDKZT, RUBKZT, EURKZT, EURUSD
	T+1, T+2	USDKZT, RUBKZT, EURKZT, EURUSD, CNYKZT
Ақша нарығы (своп)	T+1, T+2	CNYKZT
	T+1, T+2	USDKZT, RUBKZT, EURKZT
	T+1W, 1M, 3M, 6M, 1Y	USDKZT
Ақша нарығы (репо)	до T+90 – без ЦК До T+30 – с ЦК	мемлекеттік және беймемлекеттік бағалы қағаздар
Фьючерстер	T+1W1M, 3M, 6M	Қор және валюталық фьючерстер

Қаржы құралдарын жариылай қамтамасыз ету шарттарында мәмілелер жасасуға рұқсат беру "T+ Тізіміне" енгізілген қаржы құралдары үшін белгіленген.

T+ Тізіміне енгізілген қаржы құралдар **өтімді қаржы құралдары** болып табылады.

Қаржы құралдарын **T+ Тізіміне енгізуге қойылатын талаптар** Биржаның «Бағалы

қағаздардың өтімділік көрсеткіштерін анықтау әдістемесі" және "Эитенттің қаржылық жағдайын

бағалау әдістемесі" ішкі әдістемелеріне сәйкес келесі критерийлер негізінде белгіленеді:оценка ликвидности ФИ

- ҚҚ өтімділігін бағалау
- ҚҚ эмитентінің қаржылық жағдайын бағалау
- ҚҚ / ҚҚ эмитентіне халықаралық рейтингліік агенттіктермен берілген, рейтингілік бағалаулар
- Нарықтық тәуекелдер бойынша Комитенттің сараптық бағалауы

ОК тұрақты негізде жартылай қамтамасыз етілген мәмілелерге (T+ Тізімі) рұқсат етілетін және жартылай қамтамасыз етілген мәмілелер бойынша қамтамасыз етуге қабылданатын қаржы құралдарының сапасы мен өтімділігіне мониторингті жүзеге асырады (T+ қамтамасыз ету тізімі), оның нәтижелері негізінде қаржы құралдары T+ тізіміне және/немесе T+ қамтамасыз ету тізіміне енгізілуі немесе одан шығарылуы мүмкін

ҚҚ тәуекел-параметрлерінің жүйесі

KASE Қазақстан қор биржасы
Казахстанская фондовая биржа
Kazakhstan Stock Exchange

- Күн сайын қаржы құралдары бойынша баға шекаралары белгіленеді.
- Шекараға кірмейтін өтінімдер, автоматты түрде қабылданбайды
- Баға шекаралары әр актив бойынша ОК есептеген қамтамасыз ету мөлшерлемесіне байланысты
- Егер өтінімдер баға шекарасына жақындаса, шекаралар ортасынан нарықтың қозғалыс жағына қарай жылжиды

Қаржы құралдарының тәуекел-параметрлері Әдістемеге сәйкес есептеледі және KASE сайтында жарияланады

- Шекараларды онлайн ауыстырғаннан кейін қамтамасыз ету мөлшерлемесі өзгереді
- Маржаның ассимметриясы нарықты салқындатуға мүмкіндік береді, өйткені нарықтың қозғалысын "қоздыратын"қатысушылардан көбірек қамту алынады

Шекараларды жылжыту қорытындылары бойынша қатысушылардың жайғасымдары мен тәуекелдеріне қайта бағалау жүргізіледі

Егер қамтамасыз етудің жеткіліктілік көрсеткіші (Бірыңғай шектелім) теріс мәнді болса, қатысушы өтінім беру мүмкіндігі шектеледі: ол жайғасым тәуекелін төмендете немесе қамтамасыз етуді қасымша аудара алады

Қамтамасыз етудің жеткіліктілігін бақылау

KASE Қазақстан қор биржасы Казахстанская фондовая биржа Kazakhstan Stock Exchange

Нарық	Маржалық қамту	Қамтамасыз етудің жеткіліктілігін өлшеу тәсілі	Кепілдік жарналар
Валюталық	• Ақшалар (KZT, USD)	Бірыңғай шектелім	✓
Қор	• T+ Қамтамасыз ету тізімінде тұрған, қаржы құралдар • Ақшалар (KZT, USD)	Бірыңғай шектелім	✓
Мерзімді	• Ақшалар (KZT)	Қолдаулы маржа	✓

Бірыңғай шектелім = Маржалық қамтуды бағалау − Маржалық талап

Клиингілік шот бойынша бірыңғай шектелім нөлден жоғары болуы тиіс

Қамтамасыз етуді қайта бағалау клирингілік сессия уақытында да, сауда-саттық барысында да (егер шекараның бағалық шекаралары өзгерген жағдайда) күн сайын жүргізіледі

Жартылай қамтамасыз етілген клирингілік қатысушылар үшін қамтамасыз етудің / маржалық қамтудың құнын қайта бағалау

Қамтамасыз етуді қайта бағалау клирингілік сессия уақытында да, сауда-саттық барысында да (егер шекараның бағалық шекаралары өзгерген жағдайда) күн сайын жүргізіледі

Расчет обеспечения и Единого лимита

Қамтамасыз етуді есептеу үшін тәуекелдердің шекаралары белгіленген.
Қайта бағалауды ескере отырып, нарықтық/пайыздық тәуекелдің көлемі тиісті шекараға дейінгі қашықтық ретінде есептеледі.
Өтелген сату жағдайында (қатысушының бағалы қағаздарды жеткізу бойынша міндеттемесі бар және бағалы қағаз қатысушының шотында бар) нарықтық тәуекел өтелген болып саналады.

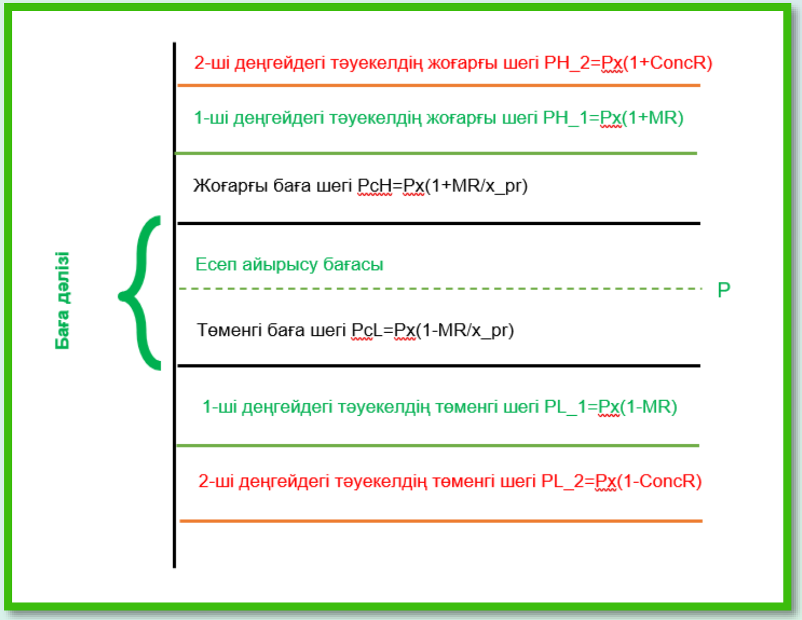

P – ҚҚ есептесу бағасы

MR – бастапқы маржаның мөлшерлемесі

ConcR – шоғырлану мөлшерлемесі

x_pr- баға коридоры шамасының нарықтық тәуекелдерді бағалау диапазонының шамасына қатынасының коэффициенті.

клирингілік қатысушыны қамтамасыз ету мөлшері жайғасымның көлеміне байланысты болады.
Егер жайғасымның (аударылған қамтамасыз етудің) көлемі шоғырлану шектелімінен аз болса, онда бастапқы маржаның мөлшерлемесі қолданылады.
Егер жайғасымнның көлемі шоғырлану шектелімінің мәнінен асып кетсе, онда шоғырлану шектеліміне тең мөлшердегі көлемге бастапқы маржаның мөлшерлемесі қолданылады, шоғырлану шектелімінің асып кеткен мөлшеріндегі көлемге шоғырлану мөлшерлемесі қолданылады.

Сауда-саттық барысында үздік баға белгілеулердің баға шекараларына жақындауына мониторинг жүргізіледі.
Егер сатуға/сатып алуға ең үздік баға белгілеуі қатарынан 180 секунд бойы баға дәлізінің 10%-ынан кем қашықтықта болса, онда сауда-саттық барысында нарықтық және пайыздық тәуекелдердің төменгі/жоғарғы шекаралары өзгертілуі мүмкін.
Өзгерістер Бірыңғай шектелімді қайта есептеуге әкеледі.

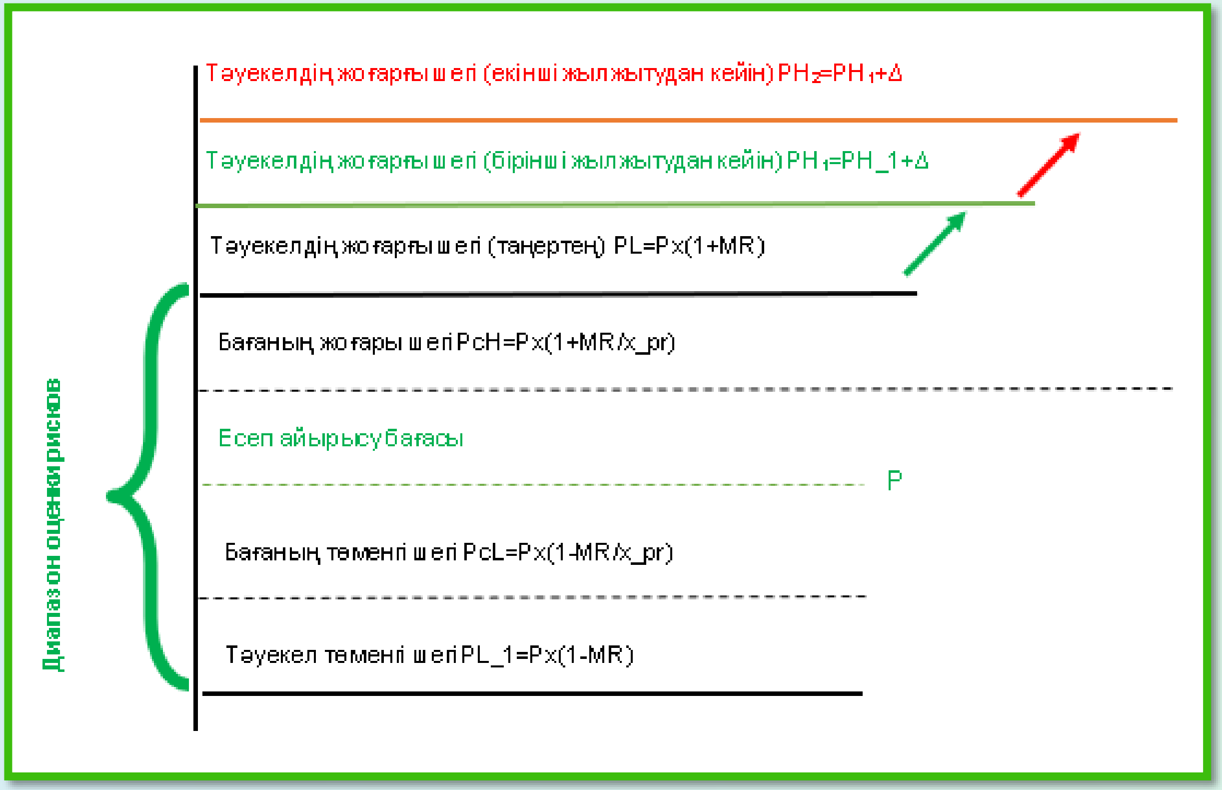

Тәуекелдер шекарасы мына шамаға жылжытылады
$\Delta = (PH_0 - PL_0)*Shift$, мұнда:

$(PH_0 - PL_0)$ - таңертең белгіленген, баға коридорының шамасы,

Shift - шекараны жылжыту мөлшерін анықтайтын, коэффициент.

Баға шекарасы тәуекелдерді бағалау шекарасымен қоса өзгереді.

Жоғарғы шегі жоғары жылжытылады.
Төменгі шегі төмен жылжытылады.

P – ҚҚ есептесу бағасы
MR – бастапқы маржаның мөлшерлемесі
x_pr- баға коридоры шамасының нарықтық тәуекелдерді бағалау диапазонының шамасына қатынасының коэффициенті.

"Толық қамтылған" клирингілік қатысушылар үшін туындайтын міндеттемелерді толық қамтамасыз етуін бақылау

KASE Қазақстан қор биржасы Казахстанская фондовая биржа Kazakhstan Stock Exchange

Толық қамтылған клирингілік қатысушылардың міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету ретінде ОК осындай КҚ барлық клирингілік шоттары бойынша нетто-міндеттемелерді толық қамтуға қойылатын талаптарды белгілейді.

Клирингілік қатысушының несиелік тәуекелін толық өтеумен жабу мақсатында, қамтамасыз етуге қойылатын талаптарды толық өтеу шарттарында орындауға міндетті.

Дефолт менеджмент

KASE Қазақстан қор биржасы Казахстанская фондовая биржа Kazakhstan Stock Exchange

Жайғасымдарды ауыстыру

Жосықсыз ҚҚ
белгіленген уақытқа нетто-міндеттемелерді орындау үшін ҚҚ болмауы -жайғасымды ауыстыру

- Жүйелік тәртіптемеде репо мәмілелері арқылы өздерінің орындалмаған міндеттемелерін жосықсыз ҚҚ **өз бетінше реттеу** (бірінші клирингілік сессия басталғаннан кейін 30 минутта және екінші клирингілік сессия басталғаннан кейін 15 минутта)
- **ОК жосықсыз ҚҚ-мен реттеуі** (ОК жосықсыз ҚҚ атынан СВОП / РЕПО жасайды)
- **Нарыққа қажетті ҚҚ тарту** (ОК «Үздік өтінімдер« тәртіптемесінде өз атынан сатып алу/сату бағытымен РЕПО мәмілесін жасасуға "барлығына" өтінім береді. Кез келген ҚҚ ОК берген өтінімді құптай алады және ҚҚ доноры ретінде қатыса алады)
- **ҚҚ-дан қажетті ҚҚ тарту** (ОК өз СКЖ-де қажетті ҚҚ бар ҚҚ-мен немесе клиенттік СКЖ-де қажетті ҚҚ барерікті провайдермен РЕПО мәмілелерін жасайды)
- **ОК қажетті ҚҚ бойынша есеп айырысудың ағымдағы күнімен қарсы талаптары бар адал ҚҚ-мен реттеуі** (ОК адал ҚҚ-ның атынан мәмілелер жасайды)

Жайғасымды мәжбүрлі жабу

Дәрменсіз ҚҚ
дефолтқа байланысты Басқарманың шешімі бойынша анықталады:

1. нетто-міндеттемелер
2. маржа бойынша
3. Кепілдік жарна бойынша

- Басқарманың шешімі бойынша есеп айырысудың белгілі бір күні (барлық күндері) бар нетто-міндеттемелерді **орындалмаған деп мойындау**
- Дәрменсіз ҚҚ атынан ОК сатып алу/сату **теңгерімдеуші мәмілелерін жасау:**
  - нарықта
  - Қарсылама талаптары бар, адал ҚҚ-мен
- Дәрменсіз ҚҚ атынан, дефолтты жабу үшін қамтамасыз ету пулын құрайтын, ҚҚ ОК-пен сату есебінен теңгерімдеуші мәмілелерді жүргізу қорытындылары бойынша **баға айырмасын жабу:**
  - дәрменсіз ҚҚ жартылай қамтуы
  - дәрменсіз ҚҚ кепілдік жарнасы
  - сақтық қор
  - адал ҚҚ кепілдік жарналары

* *Ақшалар бойынша жайғасымдарды ауыстыру қатарынан тек 2 күн мүмкін, ал бағалы қағаздар бойынша қатарынан 4 күннен аспауы тиіс*

Жайғасымды ауыстыру процедурасының регламенті

KASE Қазақстан қор биржасы
Казахстанская фондовая биржа
Kazakhstan Stock Exchange

Бірінші клирингілік пул*, орындау күні келген жартылай қамтамасыз етілген мәмілелер, 15:30 ALT дейін

Неттинг нәтижесінде нетто-міндеттемелердің дефолты

15:30 — 16:15 — 16:35 — 17:00

(1) "Өз-өзін реттеу" тәртіптемесі

(2) Подача автоматических заявок РЕПО/СВОП от имени ЖКҚ для всех клиринговых участников в торговой системе

(3) Кез келген клирингілік қатысушының «Үздік баға белгілеулері" кестесінде ұсынылған өтінімдерді қанағаттандыру мүмкіндігі

(4) Егер дефолт жабылмаса, реттеудің технологиялық тәртіптемелерінде РЕПО / СВОП ұқсас мәмілелері жасалады**:

1) ерікті провайдерлермен (клирингілік қатысушылардың өз шоттары және тиісті келісім берген клиенттік шоттары).
2) оның сауда-клирингілік шотында есепке алынатын қажетті қаржы құралы бойынша тиісті есеп айырысу күнімен қарсылама талаптары бар, кез келген клирингілік қатысушылармен (кіріктірілген алгоритм бойынша) осындай қатысушының атынан әрекет ете отырып.

Ақша бойынша нетто-міндеттемелердің дефолты кезінде Биржа ОД-дағы ОК-тің корреспонденттік шотындағы меншікті активтері есебінен адал клирингілік қатысушылар алдындағы міндеттемелерді орындайды. Олар жеткіліксіз болған жағдайда (3) және (4.2) процедуралары қолданылады)

РЕПО мәмілелерінің шарты:
- Мерзімі 1 күн
- Қаржы құралдарының тәуекел-параметрлерін айқындау әдістемесіне сәйкес құрал үшін белгіленетін айыппұл мөлшерлемесі бойынша

* осындай тәртіп екінші клирингілік пул үшін де қолданылады. Орталық контрагентпен жасалған мәмілелер бойынша клирингілік қызметті жүзеге асыру регламенті Биржа Басқармасының шешімімен бекітіледі.
** ASTS+ сауда-клирингтік жүйесінде қор нарығында мәмілелер жасасу тәртібіне сәйкес

Бағалы қағаздар бойынша жайғасымдарды ауыстыру процедурасының мысалы

Қазақстан қор биржасы
Казахстанская фондовая биржа
Kazakhstan Stock Exchange

ЖКҚ міндеттемелерін келесі күнге ауыстыру

Мерзімі 1 күнге РЕПО мәмілесін жасасу мөлшерлемесі "-20%" ***ОК ЖКҚ-мен***

Адал қатысушылардың алдындағы ОК міндеттемелерін Провайдерді тарту есебінен орындау

Мерзімі 1 күнге РЕПО мәмілесін жасасу мөлшерлемесі "-20%" ***ОК Провайдермен***

Ақша *бойынша талаптар мен міндеттемелер*

	ЖКҚ*		ОК		АКҚ**		Провайдер	
	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.
Есеп айырысу күні	**100 000,000 тг**		**100 000,000 тг**	**100 000,000 тг**		**100 000,000 тг**		
BUY/SELL мәмілесі, есеп айырысу коды Y0 (бірінші аяғы)		100 000,000 тг	100 000,000 тг	100 000,000 тг			100 000,000 тг	
Есеп айырысу күні реттеу мәмілесі жасалғаннан кейін	**100 000,000 тг**	**100 000,000 тг**	**200 000,000 тг**	**200 000,000 тг**		**100 000,000 тг**	**100 000,000 тг**	
SELL/BUY мәмілесі, есеп айырысу коды Yc1 (екінші аяғы)	99 999,452 тг		99 999,452 тг	99 999,452 тг				99 999,452 тг

Қағаздар *бойынша талаптар мен міндеттемелер*

	ЖКҚ		ОК		АКҚ		Провайдер	
	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.
Есеп айырысу күні		**1 000**	**1 000**	**1 000**	**1 000**			
BUY/SELL мәмілесі, есеп айырысу коды Y0 (бірінші аяғы)	1 000		1 000	1 000				1 000
Есеп айырысу күні реттеу мәмілесі жасалғаннан кейін	**1 000**	**1 000**	**2 000**	**2 000**	**1 000**			**1 000**
SELL/BUY мәмілесі, есеп айырысу коды Yc1 (екінші аяғы)		1 000	1 000	1 000			1 000	

АКҚ (адал клирингілік қатысушы)** сатып алады, **ЖКҚ* (жосықсыз клирингілік қатысушы)** 1 000 бағалы қағазды 100 тг бағасымен сатып алады, мәміленің сомасы 100 000 теңге

ЖКҚ міндеттемелерін ауыстыру үшін ОК-пен мәмілелер жасалады:

BUY/SELL бағытында, есеп айырысу коды Y0
SELL/BUYбағытында, есеп айырысу коды Yc1

АКҚ алдындағы міндеттемелерді орындау үшін ОК және Провайдердің арасында ұқсас мәмілелер жасалады (осы мысалда Провайдер деп ОК-ке қажетті бағалы қағаздарды ұсынған кез келген клирингілік қатысушыны түсіну керек):

BUY/SELLбағытында, есеп айырысу коды Y0
SELL/BUYбағытында, есеп айырысу коды Yc1

Ақша бойынша жайғасымдарды ауыстыру процедурасының мысалы

KASE Қазақстан қор биржасы / Казахстанская фондовая биржа / Kazakhstan Stock Exchange

ЖКҚ міндеттемелерін орындауды келесі күнге ауыстыру

Мерзімі 1 күнге РЕПО мәмілесін жасасу мөлшерлемесі "+15%" ***ОК ЖКҚ-мен***

ОК-тің АКҚ алдындағы міндеттемесін KASE өз қаржылары есебінен орындау

Ақша *бойынша талаптар мен міндеттемелер*

	ЖКҚ		ОК		АКҚ	
	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.
Есеп айырысу күні		**100 000,00 тг**	**100 000,00 тг**	**100 000,00 тг**	**100 000,00 тг**	
BUY/SELL мәмілесі, есеп айырысу коды Y0 (бірінші аяғы)	100 000,00 тг			100 000,00 тг		
Есеп айырысу күні реттеу мәмілесі жасалғаннан кейін	**100 000,00 тг**	**100 000,00 тг**	**100 000,00 тг**	**200 000,00 тг**	**100 000,00 тг**	
SELL/BUY мәмілесі, есеп айырысу коды Yc1 (екінші аяғы)		100 000,41 тг	100 000,41 тг			

Қағаздар *бойынша талаптар мен міндеттемелер*

	ЖКҚ		ОК		АКҚ	
	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.	Талап.	Міндет.
Есеп айырысу күні	**1 000**		**1 000**	**1 000**		**1 000**
BUY/SELL мәмілесі, есеп айырысу коды Y0 (бірінші аяғы)		1 000	1 000			
Есеп айырысу күні реттеу мәмілесі жасалғаннан кейін	**1 000**	**1 000**	**2 000**	**1 000**		**1 000**
SELL/BUY мәмілесі, есеп айырысу коды Yc1 (екінші аяғы)	1 000			1 000		

АКҚ (адал клирингілік қатысушы) сатады, **ЖКҚ (недобросовестный клиринговый участник)** 1 000 бағалы қағазды 100 тг бағасымен сатып алады, мәміленің сомасы 100 000 теңге

ЖКҚ міндеттемелерін ауыстыру үшін ОК-пен мәмілелер жасалады:

1) SELL/BUY бағытында, есеп айырысу коды Y0
2) BUY/SELL бағытында, есеп айырысу коды Yc1

Бірыңғай неттинг/бірыңғай жайғасым

KASE Қазақстан қор биржасы Казахстанская фондовая биржа Kazakhstan Stock Exchange

- Мәмілелердің барлық түрлері бойынша бірыңғай неттинг:
  - валюталық: К/П+СВОП;
  - қор: К/П+РЕПО;
  - деривативтер: түрлі базалық активі бар фьючерстер)
- Есеп айырысулар бірыңғай клирингілік-есептесу сессияларында – транзакциялық шығындарды азайту
- РЕПО мәмілелерінің нысандары саудалауға қолжетімді

ОК-пен тәртіптемесінде жасалған, барлық мәмілелер бірыңғай неттингке енгізіледі.

1) ОК-пен тәртіптемесінде жасалған мәмілелер бойынша қатысушылардың барлық міндеттемелері мен талаптары клирингілік сессияның қорытындылары бойынша бірыңғай неттингке енгізілетін болады;
2) қамтамасыз етуге қабылданатын және сауда-клиринглік шоттарында есепке алынатын ақшадан (KZT, USD) және бағалы қағаздардан маржалық қамтамасыз етуді қалыптастыру
3) Күн барысында жоспарлы жайғасым мөлшерінде активтерді шығару

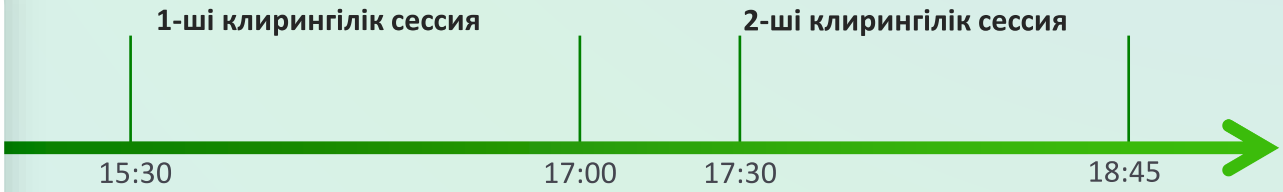

алдыңғы күндері және ағымдағы күні 11.30-дан 15:30-ға дейін жасалған есеп айырысуы ағымдағы күні болатын, мәмілелер бойынша;

ағымдағы күні 15.30-дан 17.30-ға дейін жасалған, есеп айырысуы ағымдағы күні болатын, мәмілелер бойынша

Өтімділік провайдерлері

Дефолттарды реттеу бойынша процедураларды қамтамасыз ету мақсатында Биржа ерікті негізде немесе Клирингілік ережелерге сәйкес келісім-шарттық талаптарда (нарықтық немесе бекітілген айыппұл мөлшерлемелері бойынша) реттеу процедураларын жүргізу кезінде жүзеге асырылатын ОК-пен мәмілелер жасасуды қамтамасыз ететін, өтімділік провайдерлерінің қызметтерін пайдаланады.

KASE келесі ұйымдармен өтімділікті ұсыну бойынша қызметтер көрсету туралы келісімге қол қойды

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі	**Еуразиялық Даму Банкі**	**“Қытайдың Алматы қ. сауда-өнеркәсіптік Банкі“ АҚ** **“Қазақстандағы Қытай Банкі“ ЕБ АҚ**	**Еуразиялық Даму Банкі** **"Kaspi Bank" АҚ**	**Жайғасымдарды ауыстыру:** **- БҚ бойынша дефолт кезінде – клирингілік қатысушылардың меншікті шоттары немесе КҚ берілген өтініштері негізінде клиенттік шоттары;** **Жайғасымдарды мәжбүрлеп жою** **- Freedom Finance. BCC Invest, ЕАБР, NGDEM Finance**

Өтімділік провайдерлерінің қатысуымен дефолттарды реттеудің қабылданған процедуралары KASE сауда-саттықтың барлық қатысушылары алдындағы міндеттемелерін уақытылы орындауға мүмкіндік береді.

Назарларыңызға рахмет!

Қазақстан Республикасы, 050040
Алматы қ., Байзаков көш., 280
"Almaty Towers" көпфункциялы кешеннің
Солтүстік мұнарасы
8-ші қабат
Тел.: +7 (727) 237 5300
e-mail: info@kase.kz
www.kase.kz

FAQ